

UZASADNIENIE

13 lipca 2010 r. Rada Ministrów przyjęła Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego na lata 2010 - 2020. Wprowadza ona nową doktrynę rozwoju. Gross pomocy publicznej ma być koncentrowana w dużych miastach, które pełnić mają rolę „lokomotyw regionalnego rozwoju”. Tymi miastami, wg przyjętej strategii mają być przede wszystkim stolice administracyjne województw. Dokument ma być podstawą do podziału następnej puli funduszy europejskich na lata 2014-2020. Na znaczeniu stracą duże i średnie miasta niewojewódzkie oraz duże obszary nieadministracyjne (subregiony) wraz ze swoimi stolicami, w tym Częstochowa wraz w subregionem północnym województwa śląskiego.

W Strategii miasta wojewódzkie są traktowane jako „węzły sieci współpracy gospodarczej, społecznej, naukowej, kulturalnej i instytucjonalnej, a tym samym jako ośrodki zdolne oddziaływać na rozwój całego regionu”. W założeniu na tych obszarach będą rozwijane i wspierane funkcje metropolitalne. W oparciu o to, głównym dążeniem będzie zmniejszenie dystansu rozwojowego do pozostałych regionów Unii Europejskiej, a nie zmniejszenie dystansu między regionami w obrębie poszczególnych województw Rzeczypospolitej Polskiej. Można przewidzieć, że powstaną swego rodzaju osie współpracy między metropoliami oraz między większymi obszarami wykraczającymi poza granice województw. Tym samym wszystkie procesy społeczne i gospodarcze będą zachodziły z pominięciem dużych i średnich miast niewojewódzkich.

Strategia w przyjętym kształcie wpłynie negatywnie na pozyskiwanie dodatkowych pieniędzy z środków Unii Europejskiej przez średnie i duże miasta, w tym Częstochowę.

Do roku 2013 głównym źródłem finansowania polityki regionalnej pozostaną środki UE. Zakłada się, że suma środków wydatkowanych przez budżet UE, budżet państwa i inne podmioty publiczne (w tym samorządy terytorialne) na realizację celów KSRR będzie wynosiła pod koniec 2013 roku nie mniej niż 3% PKB krajowego w roku 2008. Podział środków finansowych na cele KSRR oparty jest o następujące założenia:

- najwięcej środków, tj. ok. 63% (w tym pochodzących z UE) przeznaczonych zostanie na realizację działań służących rozwijaniu konkurencyjności polskich regionów,
- 30% przeznaczonych zostanie na wsparcie działań wyrównawczych skierowanych na obszary problemowe,
- najniższy poziom wsparcia ogólnej puli środków na politykę regionalną będzie udziałem celu zmierzającego do tworzenia warunków dla realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie (ok. 7%).

Między rządem a samorządem wojewódzkim będą zawierane specjalne kontrakty.

Zaangażowanie środków rządowych w każdym zawartym kontrakcie nie powinno przekroczyć 60%, co oznacza konieczność zmobilizowania na poziomie regionalnym kolejnych 40% środków. Poszczególne przedsięwzięcia mogą być finansowe w równym stopniu przez obie strony kontraktu przy zachowaniu tych procentowych pułapów na poziomie całego kontraktu. Zobowiązania finansowe zawarte w kontrakcie powinny odnosić się wyłącznie do środków pozostających w dyspozycji stron (tj. rządu i samorządu województwa) przy szacunkowym wskazaniu finansowego udziału innych podmiotów.

Inwestycje realizowane z tych środków będą służyły miastom wojewódzkim, obszarom metropolitalnym i dużym regionom wychodzącym poza granice województw. Średnie i duże miasta niewojewódzkie oraz subregiony będą dokładały do realizacji przedsięwzięć, z których nie będą czerpać bezpośrednich korzyści.